Д О К Л А Д

за изпълнението на мониторинга на питейните води в област Велико Търново за 2024 година

На територията на област Велико Търново на систематичен здравен контрол към края на 2024 г. подлежат водоизточниците на **83 зони на водоснабдяване,** от които **3 големи** и **79 различни категории малки зони** на водоснабдяване, както следва:

Зони на водоснабдяване	**Брой на зоните**
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 10 000 м^3/ден до 100 000 м^3/ден	1
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 1000 м^3/ден до 10 000 м^3/ден	2
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 100 м^3/ден до 1000 м^3/ден	11
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 10 м^3/ден до 100 м^3/ден	60
Зони на водоснабдяване с обем вода до 10 м^3/ден	9
Общо:	**83**

През 2024 г. изпълнението на мониторинга на питейните води, е както следва:

Водоизточници за питейни нужди		**2024 г.**	
		гр.А	**гр.Б**
Централни	план	465	161
	изпълн.	**502**	**167**
Общински	план	2	-
	изпълн.	**1**	**-**
Ведомствени	план	7	5
	изпълн.	**6**	**4**
Местни	план	16	
	изпълн.	**13**	
Минерални	план	28	
	изпълн.	**33**	

Контролът върху обектите за питейно-битово водоснабдяване през 2024 г. е осъществен, съгласно дадените указания от МЗ за планиране на дейността, като са взети предвид и някои специфични регионални проблеми.

Актуализирани, съвместно с „ВиК Йовковци", община Стражица и ръководствата на 4 фирми, експлоатиращи ведомствени водоснабдителни системи, и община Полски Тръмбеш, експлоатираща минералните водоизточници в град Полски Тръмбеш и село Обединение са съгласувани 7 мониторингови програми. Извършени са съвместни проверки с водоснабдителните организации на всички централни и ведомствени водоизточници, и водоснабдителни съоръжения относно качеството на обеззаразяване на водата, състоянието на санитарно-охранителните зони и поддържането на съоръженията.

В края на всяко тримесечие са извършени проверки за изпълнение на графиците за собствен мониторинг на питейните води на „ВиК Йовковци" ООД.

В област Велико Търново за централно питейно-битово водоснабдяване се използват **262 водоизточника**, от които най-важно значение има язовир „Йовковци". Мониторингът на питейните води е осъществен, съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата (обн., ДВ, бр. 30/2001 г.), предназначена за питейно-битови цели и съгласуваните мониторингови програми с водоснабдителните организации. Пробовземането е извършено от инспекторите в отдела и служител от дирекция „Лабораторни изследвания", в съответствие с утвърдените от директора на РЗИ графици за пробонабиране по райони (по лъчове по населени места).

Данните от мониторинга на питейните води в област Велико Търново показват следното:

През 2024 година са изследвани **общо 669 броя** проби води от **централни водоизточници**, от които:8 **броя (1,20%)** са нестандартни по микробиологични показатели и **65 броя (9,71%)** – по органолептични и химични показатели.

Отклоненията по микробиологични показатели са следните:

- отклонения по показател с индикаторно значение *коли форми* (КФ), показатели с безусловно здравно значение *Ешерихия коли* (ЕК) и *Ентерококи* са установени в пробите от населените места на 3 зони на водоснабдяване - Вонеща вода (пробата е от Райковци), Средно село (пробата е взета от Средно село) и Берковци (пробата е от Средни колиби);

- по показател с безусловно здравно значение *Ентерококи* отклонения са установени във водите на 1 зона на водоснабдяване – Илаков рът (пробата е взета от Буйновци);

Взетите контролни проби води са стандартни.

Отклоненията по химични показатели са съответно:

- по показатели с безусловно здравно значение – *нитрати* 26 зони на водоснабдяване Стрелец, Вързулица, Страхилово, Никюп, Ст. Стамболово, Иванча, Орловец, Обединение, Горна Липница, Алеково, Г. Студена, Деляновци, Козловец, Овча могила, Ореш, Сова та, Червена, Хаджидимитрово, Каранци, Камен, Лозен, Виноград, Стамболийски (пробата е от Сухиндол), Варана (Патреш), Димча (пробата е от Върбовка) и Коевци;

- по показател с индикаторно значение – *желязо* зона на водоснабдяване Б. Сливово;

- по показател хром (с. Драгомирово и с. Сората).

През отчетната година е проведен учестен контрол върху населените места с режимно водоподаване, за което в РЗИ постъпва два пъти месечно информация от ВиК „Йовковци" ООД – Велико Търново. Не е извършено пробонабиране от село Теменуга, поради липса на водоподаване в населеното място и осигуряване на минерална вода за живущите от Община Стражица.

Осъществен е контрол и на водата от водопроводната мрежа на **4 от 9-те ведомствени водоснабдителни системи за питейно-битови цели** в областта, включващи **10 водоизточника**, с изключение на „Домат" АД, община Лясковец поради нефункциониране на предприятието, на „Зорница Кесарево" ООД, с. Кесарево, община Стражица, поради временно водоснабдяване на предприятието от зона Йовковци. Не е осъществено пробонабиране и от ПГСС „Боруш", с. Крушето поради преустановяване на учебните занятия в учебната база в с. Крушето и от хотелски комплекс „Бряста", гр. Дебелец поради преустановена дейност. Не е извършено планирано пробонабиране от ханче „Боаза", град Елена поради преустановена експлоатация за 2024 г.

От изследваните 10 проби 1 от ведомствената система на фирма „Янков Брадърс Фрийзинг" ООД, село Джулюница не отговаря по химични и органолептични показатели (калций) на изискванията на Наредба №9 (10%).

През отчетния период са изследвани 13 броя проби води от **местни обществени водоизточници.** Отклонения от изискванията на Санитарно-технически норми и правила за водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода (ДВ бр.41/70 г.) са установени в 9 броя (69,24 %) от пробите - по показател коли титър, а по химични показатели (нитрати) са нестандартни 2 броя (15,38 %). Не е осъществено пробонабиране от 2 местни водоизточника – в Горна Оряховица и Драганово поради пресъхването им.

Изследвани са **33 проби води** по микробиологични показатели от 5 минерални водоизточника (в с. Овча могила, с. Обединение, гр. Полски Тръмбеш, гр. Свищов и с. Вонеща вода), от които 30 или 90,91% отговарят на изискванията на Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите. През 2024 г. отклонения по Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите са установени в пунктове от водопреносната мрежа в лятната къпалня в гр. Полски Тръмбеш и сондажите в гр. Полски Тръмбеш и гр. Свищов по показатели Колиформи, Ентерококи, Псевдомонас аеругиноза, общ брой на мезофилните аеробни микроорганизми при 22°С, и общ брой на мезофилните аеробни микроорганизми при 37°С. Контролните водни проби са стандартни.

Във връзка с контрола по качеството на водите в областта през отчетния период са издадени **19 предписания** до управителя на „ВиК Йовковци" ООД – Велико Търново, от които 5 за провеждане на необходимите мероприятия за осигуряване на качества на вода, отговаряща на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови целиза селата Райковци, Средни колиби Буйновци и Средно село за предприемане на необходимите действия за изясняване конфигурацията, границите и площта, и собствеността на имота, в

който се намират шахтовите и сондажни кладенци за питейно-битово водоснабдяване на село Царевец, и предприемане на всички мерки за тяхната защита, при спазване изискванията на Наредба №3 за СОЗ/2000 г. и 14 бр. за извършване на ремонтни дейности на водоснабдителни обекти в населените места Тодювци, Ново Градище, Димча, Сухиндол, Козловец, Лясковец, Царевец, Войнежа, Г. Д. Тръмбеш, Стрелец, Дъскот, Павликени, Мусина и Стамболово.

Съставени са общо **4 акта** за установени административни нарушения на отговорните лица, от които 3 за неизвършени задължителни периодични медицински прегледи и 1 за лоши микробиологични резултати в питейната вода за село Райковци.